

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

12 вересня 2023 року

Київ

№ 113

Про затвердження Змін до Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, Закону України “Про валюту і валютні операції”, з метою вдосконалення нормативно-правових актів Національного банку України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 8 (зі змінами), що додаються.

2. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 40

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
12 вересня 2023 року № 113

Зміни до Положення про порядок здійснення
уповноваженими установами аналізу та перевірки
документів (інформації) про валютні операції

1. У пункті 2:

1) абзац сьомий підпункту 2 виключити;

2) пункт після підпункту 6 доповнити новим підпунктом такого змісту:

“7) циклічні валютні операції – сукупність валютних операцій, які здійснюються між рахунками суб’єкта господарювання-резидента та юридичної особи-нерезидента, відкритими в банках України, що передбачає наявність одночасно таких ознак:

кількість валютних операцій чотири та більше;

валютні операції неодноразово повторюються у періоді до 30 календарних днів;

валютні операції здійснюються на однакові або наближені суми;

у межах проведення сукупності валютних операцій одна й та сама особа є ініціатором та отримувачем платіжної операції;

у результаті проведення сукупності валютних операцій відбувається купівля/продаж активу, надання/повернення фінансової допомоги, формування/погашення заборгованості за будь-яким правочином (договором), укладеним між ними.”.

2. Пункт 3 доповнити новим підпунктом такого змісту:

“5) здійснення розрахунків/переказів на території України з поточних рахунків нерезидентів – юридичних осіб (крім інвестиційних рахунків) на рахунки суб’єктів господарювання-резидентів.”.

3. У пункті 7:

1) перше речення абзацу першого після слів “дроблення валютної операції” доповнити словами “або ознаки циклічних валютних операцій,”;

2) абзац другий замінити чотирма новими абзацами такого змісту:

“Уповноважена установа може додатково встановлювати на власний розсуд інші, крім тих, що зазначені в підпунктах 2 та 7 пункту 2 цього Положення, ознаки:

1) дроблення валютних операцій;

2) циклічних валютних операцій, уключаючи використання для здійснення циклічних валютних операцій рахунків декількох суб'єктів господарювання-резидентів та/або юридичних осіб-нерезидентів, відкритих у банках України, та/або рахунку юридичної особи-нерезидента, відкритого в іноземному банку.

Уповноважена установа зобов'язана забезпечити ефективну мінімізацію ризиків уникнення та/або невиконання вимог та обмежень, передбачених законодавством України, пов'язаних із дробленням сум валютних операцій або циклічністю валютних операцій.”

4. У таблиці додатка до Положення:

1) рядки 9–12 замінити шістьма новими рядками 9–14 такого змісту:

“

1	2	3	4	5
9	31	За договором здійснюються розрахунки на користь третьої сторони	1) договори, що є підставою для здійснення валютних операцій [наприклад, договір щодо заміни сторін у зобов'язанні (під час зміни боржника та/або кредитора), договір поруки], і документи, що підтверджують здійснення розрахунків за зазначеними договорами;	1) установлення суті та мети валютної операції;
10	32	Валютні операції за договором здійснюються: з використанням векселів; поручителем на підставі договорів поруки; на користь сторони, що набула права в результаті відступлення права вимоги в зобов'язанні;	2) інформація/документи щодо структури власності, кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) та змісту	2) установлення відповідності/невідповідності суті валютної операції змісту діяльності її учасників;
				3) установлення наявності/відсутності економічної доцільності (сенсу) валютної операції;
				4) установлення достатності/недостатності фінансових

1	2	3	4	5
		сторонаю, що набула зобов'язання в результаті переведення боргу; з використанням зарахування зустрічних однорідних вимог	діяльності всіх сторін зазначених договорів; 3) документи, що підтверджують стан розрахунків (виконання/невиконання суб'єктом валютної операції зобов'язань за договором); 4) інформація/	можливостей суб'єкта валютної операції проводити (ініціювати) валютну операцію на відповідну суму; 5) здійснення перевірки інформації про учасників валютної операції, їх діяльність та ділову репутацію;
11	33	Наявність угод/додаткових угод, що передбачають постачання продукції на митну територію інших країн	документи, що підтверджує(ють) джерела походження коштів, які використовуються для здійснення валютних операцій; 5) інформація/	6) установлення джерел походження коштів (активів) суб'єкта валютної операції; 7) установлення кінцевих
12	34	Сплата штрафних санкцій (уключаючи сплату за рішенням суду або мировою угодою, відшкодування збитків)	документи, що може(уть) підтвердити відповідність суті та розміру валютних операцій суб'єкта валютної операції його фінансовому стану та змісту діяльності, а також змісту діяльності контрагентів.	бенефіціарних власників учасників валютної операції, включаючи відсутність підстав уважати, що вони використовують агентів, номінальних утримувачів (номінальних
13	35	Валютна операція з перерахування коштів з поточного рахунку юридичної особи-нерезидента (крім інвестиційного рахунку) на рахунок суб'єкта господарювання-резидента з метою	Інформація/документи має/мають підтверджувати наявність економічної доцільності (сенсу) такої валютної операції. За необхідності уповноважена установа має право витребувати додаткову(і) інформацію/документи	власників) або посередників із метою приховування кінцевих бенефіціарних власників (контролерів); 8) визначення умов, підстав та економічної доцільності, за якими

1	2	3	4	5
		<p>здійснення розрахунків за операцією з експорту/імпорту товарів, якщо ці кошти: не переказувалися з-за кордону в Україну або переказувалися з-за кордону в Україну до 01 січня календарного року, який передує моменту здійснення валютної операції/наміру здійснення валютної операції, та/або отримані цим нерезидентом від продажу/обміну іноземної валюти, переказаної з-за кордону в Україну до 01 січня календарного року, який передує моменту здійснення валютної операції/наміру здійснення валютної операції</p>		здійснюється зміна сторін договору
14	36	Циклічні валютні операції – сукупність валютних		

1	2	3	4	5
		<p>операцій, які здійснюються між рахунками суб'єкта господарювання-резидента та юридичної особи-нерезидента, відкритими в банках України, що передбачає наявність одночасно таких ознак:</p> <ul style="list-style-type: none"> кількість валютних операцій чотири та більше; валютні операції неодноразово повторюються у періоді до 30 календарних днів; валютні операції здійснюються на однакові або наближені суми; у межах проведення сукупності валютних операцій одна й та сама особа є ініціатором та отримувачем платіжної операції; у результаті проведення сукупності 		

1	2	3	4	5
		<p>валютних операцій відбувається купівля/продаж активу, надання/ повернення фінансової допомоги, формування/ погашення заборгованості за будь-яким правочином (договором), укладеним між ними.</p> <p>Уповноважена установа може додатково встановлювати на власний розсуд інші ознаки циклічних валютних операцій, включаючи використання для здійснення циклічних валютних операцій рахунків декількох суб'єктів господарювання-резидентів та/або юридичних осіб-нерезидентів, відкритих у банках України, та/або рахунку юридичної особи-нерезидента,</p>		

1	2	3	4	5
		відкритого в іноземному банку		

У зв'язку з цим рядки 13–23 уважати відповідно рядками 15–25;

3) рядки 23 та 24 викласти в такій редакції:

1	2	3	4	5
23	81	Регулярне здійснення пов'язаних валютних операцій, які не потребують надання документів, групою осіб на користь одного контрагента на суму, що є меншою, ніж розмір (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції), передбачений статтею 20 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів,	1) документи, що є підставою для здійснення валютних операцій; 2) документи/інформація, що мають підтверджувати доцільність здійснення валютних операцій на незначну суму; 3) документи/інформація, що підтверджують(є) стан розрахунків (виконання/невиконання суб'єктом валютної операції зобов'язань за договором); 4) інформація/документи, що підтверджує(ють) джерела походження коштів, які використовуються для здійснення валютних операцій. Інформація/документи має/мають підтверджувати	1) установлення суті та мети валютної операції; 2) визначення умов, підстав, за якими здійснюється валютна операція; 3) установлення відповідності/невідповідності суті валютної операції змісту діяльності суб'єкта валютної операції; 4) установлення наявності/відсутності економічної доцільності (сенсу) валютної операції; 5) здійснення перевірки інформації про суб'єкта валютної операції, його діяльність та ділову репутацію; 6) установлення джерел походження коштів суб'єкта валютної операції

1	2	3	4	5
		<p>одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – незначна сума)</p>	<p>наявність економічної доцільності (сенсу) такої валютної операції.</p> <p>За необхідності уповноважена установа має право витребувати додаткову(і) інформацію/ документи</p>	
24	82	<p>Дроблення валютної операції – штучне ділення загальної суми валютної операції, яка підлягає аналізу та перевірці відповідно до вимог цього Положення, що передбачає одночасну наявність таких ознак:</p> <p>валютні операції здійснюються однією особою;</p> <p>валютні операції пов’язані між собою одними контрагентами, підставами (договором, контрактом, угодою, іншим документом, що застосовується в міжнародній практиці та може</p>		

1	2	3	4	5
		<p>уважатися договором), призначенням валютної операції;</p> <p>кожна валютна операція здійснюється на незначну суму;</p> <p>валютні операції здійснюються не менше, ніж три рази на календарний тиждень та/або десять разів на календарний місяць;</p> <p>загальна сума валютних операцій за календарний тиждень перевищує двократний розмір та/або за календарний місяць – восьмикратний розмір (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату</p>		

1	2	3	4	5
		<p>здійснення операції), передбачений статтею 20 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.</p> <p>Уповноважена установа може додатково встановлювати на власний розсуд інші ознаки дроблення валютних операцій</p>		